МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»

Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти

МОЛОДЬ – АГРАРНІЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ

Актуальні питання законодавства,
Ad linguas et culturas per cognitionem
(до мов і культур через пізнання)
та «Психологія організаційного розвитку
та управління персоналом»

18 березня 2026 року

Біла Церква
2026

УДК 001.895:338.43:378-053.6:340.136(063)

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Філіпова Л.М., канд. с-г наук.
Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.
Обіюх Н.М., канд. юрид. наук.
Рєзнік В.Г., старший викладач.
Шевченко А.М., канд. психол. наук.
Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.
Мостипан О.В., д-р філософії, **відповідальний секретар.**

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.,** д-р філософії, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні питання законодавства, Ad linguas et culturas per cognitionem *(до мов і культур через пізнання)* та «Психологія організаційного розвитку та управління персоналом»: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 18 березня 2026 р. – Білоцерківський НАУ. – 204 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34

©БНАУ

загиблих досягла майже 6 тисяч осіб, серед яких були й робітники з Карибських островів[3].

У 1914 році канал нарешті відкрився, і кораблі змогли проходити між двома океанами всього за кілька годин[2].

Поява в XIX столітті Панамського каналу дала потужний поштовх всій світовій економіці, прискоривши судноплавство, скоротивши довжину багатьох водних маршрутів, зменшимо швидкість і собівартість перевезеного товару[4,с.204].

Після цього виникла інша проблема — хто має керувати каналом. США довго контролювали його, хоча територія належить Панамі. У 70-х роках, коли президентом США був Джиммі Картер, між країнами було досягнуто домовленості, за якою управління каналом переходило Панамі, тоді як Сполучені Штати залишали за собою можливість його подальшого використання. Це стало значущим кроком у нормалізації двосторонніх відносин.

Панамці десятиліттями боролися за право самостійно управляти своїм каналом. І тільки в 1999 році США остаточно передали канал Панамі.

Щодо Панамського каналу, то нині його функціонування регулюється спеціальним законом — Основним законом адміністрації Панамського каналу № 19, ухваленим 11 червня 1997 року Панамськими законодавчими зборами. У Конституції Панами, у статті 317, зазначено, що цей закон містить загальні норми, які мають стати основою для розроблення більш детальних правил[5].

У XXI столітті канал знову потребував модернізації, бо судна ставали дедалі більшими. Уряд Панами почав масштабне розширення: будували нові шлюзи, розширювали й поглиблювали русло. У 2016 році оновлений канал відкрили, і тепер він може пропускати величезні сучасні кораблі.

Зараз Панамський канал — це один із найважливіших шляхів у світовій торгівлі. Через нього проходять товари з усього світу, і він продовжує відігравати величезну роль у глобальній економіці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пристрасті навколо Панамського каналу: 10 фактів. RBC Україна. URL:https://www. rbc.ua/rus/styler/pristrasti-navkolo-panamskogo-kanalu-10-faktiv-1739366176.html (дата звернення: 22.11.2025)
2. Навкруги Панамського каналу. BBC Україна. URL:https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c5yd9y2v2qyo (дата звернення: 23.11.2025)
3. Міжнародне право — система управління Панамським каналом. Studfile. URL:https://studfile.net/preview/14659735/page:49/ (дата звернення: 23.11.2025)
4. Мельник, В. «Міжнародно-правове регулювання системи управління Панамським каналом». У: Розділ 9: Міжнародне право, УДК 341.1/.8. Аспірантка Інституту законодавства Верховної Ради України. (дата звернення: 22.11.2025)
5. Конституція Республіки Панама (1972, зі змінами 1978, 1983, 1994). URL:https://www.georgetown.edu/pdba/Constitutions/Panama/panaina1994.html (дата звернення: 23.11.2025)

УДК 349.42

ІГНАТЕНКО І.А., здобувачка вищої освіти
Науковий керівник – **МЕЛЬНИК В.О.,** канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

СЕРТИФІКАЦІЯ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

Сертифікація аграрної продукції є важливим інструментом забезпечення якості та безпечності харчових продуктів, що сприяє підвищенню довіри споживачів і конкурентоспроможності виробників.

Ключові слова: сертифікація, аграрна продукція, якість, безпечність харчових продуктів, стандартизація.

У сучасних умовах глобалізації аграрний сектор відіграє ключову роль у формуванні продовольчої безпеки держави та розвитку зовнішньоекономічних зв'язків. Зростання вимог споживачів до якості харчових продуктів, а також посилення контролю за їх безпечністю з боку держави й міжнародних партнерів зумовлюють необхідність ефективного функціонування систем сертифікації аграрної продукції. Саме сертифікація сьогодні виступає одним із основних механізмів гарантування відповідності продукції встановленим стандартам та нормам.

Сертифікація аграрної продукції — це процедура підтвердження відповідності продукції встановленим вимогам нормативних документів, стандартів або технічних регламентів. Вона спрямована не лише на перевірку кінцевого продукту, а й на оцінку умов його виробництва, зберігання та транспортування.

В Україні правові засади забезпечення якості та безпечності харчових продуктів визначені Законом України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (2017 р.) [1] та Законом України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» (2015 р.) [2]. Ці нормативні акти гармонізовані з вимогами законодавства Європейського Союзу, зокрема з положеннями, закріпленими в актах ЄС щодо безпечності харчових продуктів [3].

Особливе значення для аграрних виробників має впровадження системи HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points), що є обов'язковою для операторів ринку харчових продуктів відповідно до національного законодавства та підходів, закріплених у регламенті ЄС № 852/2004 [3].

Якість аграрної продукції визначається сукупністю властивостей, що забезпечують її придатність до споживання та відповідність встановленим стандартам. Безпечність же означає відсутність шкідливого впливу на здоров'я людини за умов належного споживання.

Сертифікація дозволяє:

- підтвердити відповідність продукції державним і міжнародним стандартам;
- мінімізувати ризики потрапляння небезпечної продукції на ринок;
- забезпечити простежуваність продукції на всіх етапах виробничого ланцюга;
- підвищити довіру споживачів і торговельних партнерів.

Важливу роль у міжнародній торгівлі відіграють стандарти серії ISO, зокрема ISO 22000, розроблені International Organization for Standardization [4]. Впровадження таких стандартів дозволяє підприємствам інтегруватися у світовий ринок та відповідати єдиним вимогам щодо систем управління безпечністю харчових продуктів.

Крім того, у сфері первинного виробництва широко застосовується стандарт GLOBALG.A.P., який встановлює вимоги до належної сільськогосподарської практики та забезпечує контроль за використанням добрив, засобів захисту рослин і умов праці [6].

У контексті євроінтеграційних процесів Україна активно адаптує своє законодавство до вимог Європейський Союз [5]. Укладення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС передбачає впровадження європейських підходів до контролю безпечності продукції, зокрема принципу «від лану до столу», що охоплює всі етапи виробничого процесу [3].

Європейська модель передбачає чіткий розподіл відповідальності між державою та оператором ринку. Виробник несе первинну відповідальність за безпечність продукції, тоді як державні органи здійснюють нагляд і контроль.

Попри позитивні зрушення, система сертифікації аграрної продукції в Україні стикається з низкою проблем. Серед них — недостатній рівень обізнаності малих виробників щодо процедур сертифікації, фінансові витрати на впровадження міжнародних стандартів, а також складність адміністративних процедур [6].

Водночас перспективи розвитку цієї сфери пов'язані з цифровізацією процесів

простежуваності, розширенням експортних можливостей та зростанням попиту на органічну продукцію.

Отже, сертифікація аграрної продукції є дієвим інструментом забезпечення якості та безпечності харчових продуктів. Вона сприяє формуванню прозорого ринку, підвищенню довіри споживачів та інтеграції національного виробника у міжнародний економічний простір. Ефективність функціонування системи сертифікації залежить від належного нормативного регулювання, відповідальності суб'єктів господарювання та гармонізації національних стандартів із міжнародними вимогами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 23.12.1997 р. (в редакції 2017 р.).
2. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» від 15.01.2015 р.
3. Regulation (EC) No 852/2004 of the European Parliament and of the Council on the hygiene of foodstuffs.
4. Офіційні матеріали International Organization for Standardization щодо стандарту ISO 22000.
5. Офіційний портал Європейський Союз (політика у сфері безпечності харчових продуктів).
6. Наукові публікації та аналітичні матеріали з питань стандартизації й сертифікації аграрної продукції в Україні.

УДК 3436

КАЧАНЕНКО Л.В., здобувачка вищої освіти
Науковий керівник – **АРГАТ Я.П.,** канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

КОРПОРАТИЗАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ: НОВА МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМ СЕКТОРОМ

Досліджено правову природу корпоратизації державних та комунальних підприємств як інструменту реформування публічного сектору економіки. Проаналізовано трансформацію організаційно-правової форми суб'єктів господарювання та зміни у системі корпоративного управління. Окреслено проблемні аспекти забезпечення балансу між публічними інтересами та корпоративними механізмами управління.

Ключові слова: корпоратизація державних підприємств; комунальні підприємства; корпоративне управління; публічний сектор економіки; організаційно-правова форма.

Корпоратизація державних та комунальних підприємств є однією з ключових реформ публічного сектору економіки України. Вона відображає загальну тенденцію переходу від адміністративної моделі управління державною власністю до корпоративної, що базується на ринкових механізмах та принципах прозорості. Правові засади такої трансформації формуються, зокрема, нормами цивільного та корпоративного законодавства, а також спеціальними актами у сфері управління об'єктами державної власності [1].

Сутність корпоратизації полягає у перетворенні державного або комунального підприємства на господарське товариство (найчастіше акціонерне), 100 % акцій якого на початковому етапі належить державі чи територіальній громаді. При цьому змінюється не лише організаційно-правова форма, а й модель управління: запроваджуються наглядові ради, розмежовується функція власника і менеджменту, посилюється фінансова звітність та підконтрольність діяльності [2].

Важливим етапом стало нормативне закріплення принципів корпоративного управління на державних підприємствах, зокрема імплементація міжнародних стандартів та рекомендацій ОЕСР щодо управління державними підприємствами [3]. Це спрямовано на підвищення ефективності використання державних активів, мінімізацію політичного впливу на господарську діяльність та забезпечення прозорості фінансових потоків.